

Äldrenämnden

**Protokoll nr 6 fört vid äldrenämndens sammanträde tisdagen,
den 14 juni 2011 kl. 16.00-16.45**

Justerat, den 21 juni 2011

Paragrafer 1-27, omedelbart justerade: §§ 13 och 27

Joakim Larsson (M) t.o.m. § 12   Christopher Ödmann (MP) t.o.m. § 12

Christopher Ödmann (MP) fr.o.m. § 13   Olle Andretzky (M) fr.o.m. § 13

NÄRVARANDE:

Ordförande   Joakim Larsson (M) t.o.m. § 12

Vice ordförande   Christopher Ödmann (MP)

Ledamöter

- Olle Andretzky (M)
- Birgitta Breile (M)
- Dennis Wedin (M)
- Kitty Ericsson (M)
- Lisbeth Crabo Ljungman (M)
- Helen Jäderlund Eckardt (FP)
- Mirja Räihä Järvinen (S)
- Gabriel Marawgeh (S)
- Norma Aranda de Gutiérrez (S)
- Eivor Karlsson (MP)
- Torun Boucher (V)

Ersättare:

- Magnus Bock (M)
- Mathias Hellichius (M)
- Lars Edvall (M)
- Carl Tunberg (FP)
- Magnus Nilsson (S)
- Catarina Carbell (S)
- Manlio Palocci (S)
- Sarah Johansson (MP)
- Anders Ödmark (MP)

Förhinder: Ersättarna Marianne Pettersson (M), Frida Johansson Metso (FP), Madeleine Sjöbage (C) och Brit Rundberg (V).

106 64 Stockholm
Swedenborgsgatan 20

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

Tjänstgörande ersättare: - alla ledamöter är närvarande.

Närvarande tjänstemän: förvaltningsdirektören Eva Frunk-Lind, avdelningscheferna Chatrin Engbo, AnnMarie Ståhl och Raili Karlsson, kommunikátören Carl Smitterberg, nämndsekreteraren Barbara Ahlmark, administrativa assistenten Cindy Bauwens samt biträdande borgarrådssekreteraren Helena Söderblom.

§ 1 Närvarande

Noteras närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare. Ordföranden Joakim Larsson meddelar att han vid kl. 16.30 måste lämna sammanträdet. Vice ordföranden Christopher Ödmann tar över mötes ordförandeskap då.

§ 2 Val av justerare

Vice ordföranden Christopher Ödmann (MP) utses att tillsammans med ordföranden Joakim Larsson (M) justera dagens protokoll t.o.m. § 12 och från och med § 13 utses ledamoten Olle Andretzky (M) att tillsammans med vice ordföranden Christopher Ödmann (MP) justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av protokolljustering

Anmäls att äldrenämndens protokoll 5/2011-05-17 justerats 2011-05-23.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 4 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Ledamoten Torun Boucher (V) anmäler några frågor, varefter godkänns dagordningen med tillägg av ärendet § 27.

§ 5 Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Inga skrivelser anmäls.

§ 6 Remissen om motion (2011:30) av Christopher Ödmann (MP) om internationellt språklyft inom äldreomsorgen *Remissvar till kommunstyrelsen senast 2011-08-25, dnr 327-629/2011*

Ärende

Föreligger ärende dnr 106-238/2011

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V).

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns tre förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M) och (FP), ett eget förslag till beslut från (MP) med instämmande av (V) samt ett eget förslag till beslut från (S).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M) och (FP).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på motion (2011:30) om internationellt språklyft inom äldreomsorgen.

Reservation (MP) och (V):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi yrkar att äldrenämnden beslutar att

1. tillstyrka motionen
2. att säga följande:

För att de äldre ska få högsta möjliga livskvalitet så är satsningar på personalen avgörande.

Ska staden kunna möta behoven i omsorgen om de äldre så måste alla resurser som finns tas tillvara. Ett viktigt sätt att göra detta är att inventera de resurser som personalen besitter i form av kulturell och språklig kompetens och föreslå åtgärder för att stärka den.

De äldre i staden kommer från världens alla hörn och många har ett annat språk än svenska som modersmål. Att dessa äldre människor tappar det svenska språket när de blir äldre är väl känt. Därför är det viktigt att stärka den språkliga och kulturella kompetensen hos personalen så den verbala kapaciteten hos de äldre kan behållas så länge som möjligt och som därmed kan skapa ett ökat välbefinnande för de äldre. Detta är inte minst viktigt ur hälsosynpunkt.

Ett språk- och kulturlyft för personalen, som det som föreslås i motionen, skulle också markant öka intresset och locka fler till att arbeta inom äldreomsorgen. Detta är något

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

som staden i allra högsta grad kommer behöva mer av de närmaste åren, varför alla sätt som kan åstadkomma detta bör stödjas.”

Reservation (S):

Mot beslutet reserverar sig Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi Socialdemokraterna yrkar att som svar på remissen anför äldrenämnden följande: Återigen har förvaltningen lämnat ett ofullständigt remissvar på en motion som lämnats i kommunfullmäktige. Vi socialdemokrater uppfattar motionärens intentioner som behövliga. Det är så att allt fler människor med invandrarbakgrund behöver omsorger när de blir äldre. Att då ha tillgång till tvåspråkig personal ökar givetvis kvaliteten inom äldreomsorgen och skulle kunna förbättra omvårdnaden, både inom den somatiska omsorgen men framförallt inom demensvården.

Oppositionen har tidigare lämnat motioner om att flerspråkighet skulle kunna räknas som merit inom flera verksamheter inom staden. Anledningen har också varit att alltför brukare inom äldreomsorgen har ett annat språk och att många tappar bort det inlärd språket, i detta fall svenskan. Därför är en kartläggning av språkkompetens nödvändig och motionärens krav på en inventering är i högsta grad befogat.”

§ 7 Remissen om motion (2011:34) av Mirja Räihä Järvinen (S) om hemtjänst Remissvar till kommunstyrelsen senast 2011-08-25, dnr 327-830/2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 106-239/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) yrkar på återremiss av ärendet med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V).

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns tre förslag till beslut därav ett förslag från (S) med instämmande av (V) på återremiss.

Ordförande först ställer förslaget på återremiss mot avslag och finner att nämnden avslår återremissyrkandet.

Nämnden beslutar alltså att avgöra ärendet i dag.

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

Reservation (S) och (V):

Mot beslut att avslå återremissyrkande reserverar sig ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi yrkar att äldrenämnden beslutar:

att återremittera ärendet

samt

att därutöver anföra:

Vi vill återremittera ärendet för att få ett seriöst svar och en seriös bedömning av motionen. Som svaret är skrivet nu så är vår bedömning att förvaltningen har inte ens försökt att svara på ett seriöst sätt.

Den senaste media utspelen om hemtjänsten bevisar att motionens intentioner är helt rätt. Bland annat kunde tv4 visa att ett äldre par boende i Farsta inte fick ens hälften av den biståndsbedömda tiden. Äldreombudsmannen kritiserar i sin årsrapport att de äldre inte får veta hur mycket tid de har till förfogande. De fackliga företrädarna på Södermalm anger i en intervju i dagens Nyheter att schablontiderna inte hålls utan de äldre får betydligt mindre tid än det som anges i listan för schablontider. Därtill finns det ett stort behov att se över de så kallade gångtiderna. De är framtagna med GPS i en del stadsdelar samtidigt som GPS inte kan användas som mätinstrument vid gång. I de fallen är det gångtiden som stjälar ytterligare tid från brukaren.

Vi vill att förvaltningen återkommer med ett svar som belyser problematiken och även kommer med förslag till förbättringar. Framförallt anser vi att det viktigt att göra en översyn i förhållande till värdegrunden som togs av kommunfullmäktige i mars. Det centrala i värdegrunden är att den äldres individuella behov skall styra planeringen kring omsorgen och tidsåtgången.”

Beslutsgång forts.

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M) och (FP) och ett eget förslag till beslut från (MP).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) och ledamoten Torun Boucher (V) deltar inte i beslutet på grund av återremissyrkandet.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på motion (2011:34) om hemtjänsten.

Reservation (MP):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med hänvisning till eget yrkande:

”Miljöpartiet de gröna yrkar att äldrenämnden beslutar att som svar på remissen anföra följande:

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

Miljöpartiet tycker att det är positivt att en översyn av schabloniderna för hemtjänsten görs, i syfte att vidta åtgärder som motsvarar kraven i värdegrunden.

Bra utbildad personal är avgörande för om hemtjänsten kan fungera på ett bra sätt. Det kvantitativa tänkandet måste lämnas för ett kvalitativt. Olika personer tar olika tid och måste få göra det. Olika moment tar olika tid olika dagar och måste få göra det. Det måste bli ett mer flexibelt tänkande inom hemtjänsten.

Det viktigaste är att utgå från den äldres individuella behov vid hembesöken. Likaså är det viktigt med kontinuerlig uppföljning av den äldres individuella behov.”

§ 8 Äldrenämndens årsrapport för år 2010 *Yttrande till stadsrevisionen senast 2011-08-31, dnr 355-59/2011*

Ärende

Föreligger ärende dnr 201-241/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) anmäler eget särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till revisionskontoret som sitt yttrande över revisorernas årsrapport för verksamhetsår 2010.

Särskilt uttalande (MP):

”I de fall stadsrevisionen anger förbättringsområden har förvaltningen i tjänsteutlåtandet i de flesta fall redovisat åtgärder som vidtagits eller förbereds.

Med hänvisning till revisionens rapport *Sköra länkar i vårdkedjan – Äldre med sammansatta vårdbehov i gränssnittet mellan landsting och kommun* anför stadsrevisionen i årsrapporten bl.a. följande:

”Tidigare granskningar som Stadsrevisionen i Stockholms stad har genomfört tillsammans med Lanstingsrevisorerna har pekat på behovet av samverkan i vårdnätverket för den äldre. Denna granskning visar att flera av tidigare gjorda iakttagelser kvarstår, vilket revisorerna anser är mycket anmärkningsvärt. När det gäller äldrenämnden vill revisorerna särskilt understryka nämndens ansvar för att samordna och utveckla äldreomsorgen i Stockholms stad. Nämnden måste, tillsammans med stadsdelsnämnderna, utveckla och förbättra samverkan med landstinget avseende äldre med sammansatta vårdbehov.”

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

Det hade varit önskvärt att åtgärder även med anledning av detta påpekande hade redovisats i förvaltningens tjänsteutlåtande.”

Särskilt uttalande (S):

”Revisorerna påpekar återigen bristen på samverkan med landstinget. Detta framfördes även muntligt på det kommunfullmäktigesammanträdet som behandlade bokslutet för staden. Revisorerna påpekar att samverkan brister på fler områden.

Vi konstaterar med förvåning att just denna del av årsrapporten kommenteras överhuvudtaget inte i svaret av förvaltningen. Vi vill att förvaltningen återkommer men en beskrivning hur en bar samverkan kring de sjukaste äldre kan komma till stånd.

Därtill finns det kritik på flera områden av verksamheten, men den generella bedömningen är att verksamheten bedrivs tillfredsställande. Revisorerna påpekar bland annat att prognossäkerheten har försämrats sedan förra årsrapporten, att den interna kontrollen bland annat avseende bisysslor måste förbättras. Generellt finns det brister i den interna kontrollen.

Vi anser att det är viktigt att upprepa våra tidigare krav när det brister i verksamheten. När nämnden får rapporter, det kan vara revisorerna eller äldreombudsmannen, så är det av yttersta vikt att nämnden då lägger upp ett plan för åtgärder, vilka åtgärder skall vidtas och när skall dessa vara verkställda.”

§ 9 Boendeplanering för äldre i Stockholms stad

Ärende

Föreligger ärende dnr 105-30/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) yrkar bifall till ett gemensamt förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar på återremiss av ärendet.

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Torun Boucher (V) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns fyra förslag till beslut därav ett förslag från (MP) på återremiss.

Ordförande först ställer förslaget på återremiss från (MP) mot avslag och finner att nämnden avslår återremissyrkandet.

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

Nämnden beslutar alltså att avgöra ärendet i dag.

Reservation (MP):

Mot beslut att avslå återremissyrkande reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi yrkar att äldrenämnden beslutar:

Att ärendet återremitteras till äldreförvaltningen

Att förvaltningen utreder frågan vidare:

Antalet äldre över 80 år kommer att minska de närmaste tio åren, enligt förvaltningens beräkning. Samtidigt kräver vi alltmer vård de sista åren. Det har dessutom skett stora förändringar över hela vårdkedjan. Från antalet minskade sängplatser på sjukhusen till minskning av antalet platser inom äldrevården.

Mats Thorslund, bl.a. forskare vid Stiftelsen Äldrecentrum har sagt att Sverige har hamnat på en europeisk bottenplats när det gäller sängplatser på sjukhus. Det påverkar också kommunernas äldreomsorg. Thorslund skrev att det innebär korta vårdtider och studier visar att många äldre skrivs ut från sjukhuset i ett sådant skick att man som lekman tycker de borde skrivas in istället. Utifrån de allra mest behövande äldre bör det finnas tillräcklig tillgång till såväl vård- och omsorgsboende som korttidsplatser.

Äldreförvaltningen föreslår nu att ytterligare fyra servicehus ska omstruktureras till trygghetsboende. Det handlar om Trekanten, Traneberg, Axelsberg och Skolorten. Många äldre, ibland med flera läkarintyg på att de inte under några omständigheter kan klara sig själva, får avslag på ansökan till servicehus eller vård- och omsorgsboende. Den äldre hänvisas till hemtjänst under vissa timmar. Samtidigt hörs det ibland att servicehusboende inte är så eftertraktat därför står servicehusplatser tomma. Är det inte snarare så att biståndsbedömningen är för restriktiv. Detta bör utredas.

Beslutet om omvandlingen av fyra servicehus får långtgående konsekvenser för många äldre.

Miljöpartiet ställer sig positivt till trygghetsbostäder för dem det passar. Men anser - liksom Socialstyrelsen skrev i sitt yttrande över Äldrelegationens slutbetänkande "Bo bra hela livet" (SOU 2008:113) - att skapande av trygghetsboende får inte ske på bekostnad av servicehus eller vård- och omsorgsboende.

Enligt diagram (sid. 6) var medianvärdet antal månader per boendeform och slutår inom vård- och omsorgsboende, somatisk vård, år 2007, 15 månader. År 2010 var det 10 månader. Beror förändringen på att de riktigt äldre över 80 år har minskat i den omfattningen? Eller på en restriktivare biståndsbedömning? Detta behöver analyseras.

Vad gäller korttidsvård hänvisas till äldreomsorgsinspektörernas årsrapport med följande text:

”Vid inspektörernas granskning de senaste åren har det blivit alltmer uppenbart att stadsdelsnämnderna hanterar och organiserar insatsen korttidsvård på olika sätt. Vi tror oss också ha uppfattat att det finns skillnader i möjligheten att överhuvudtaget bli

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

beviljad korttidsvård beroende på vilken stadsdel man bor i. En tydlig tendens är att en del stadsdelar numera i vissa situationer inte alls beviljar korttidsvård, ibland med motiveringen att "vi har inte korttidsvård". En utgångspunkt som torde resultera i att det inte blir någon formell ansökan som utreds och mynnar ut i ett beslut; bifall eller avslag.

De senaste åren har antalet beslut om beviljad korttidsvård minskat avsevärt i Stockholms stad. Statistiken visar att det i mars 2007 i hela staden fanns 583 pågående beslut om korttidsvård. I mars 2010 var motsvarande antal 370. Den absolut största minskningen har skett i de fall där anledningen varit någon annan än växelvård/avlösning, från 365 i mars 2007 till 162 i mars 2010, dvs. mer än en halvering. Med något undantag har antalet gynnande beslut om korttidsvård minskat i samtliga stadsdelar. Det finns inget i stadens riktlinjer som föranleder en sådan minskning."

Kommunstyrelsen pensionärsråd (KPR) anser att en komplettering av ärendet är nödvändigt innan beslut fattas i denna viktiga fråga, t.ex. bättre prognosunderlag då det finns så stora skillnader mellan USK: prognoser år 2007 och 2010. Dessa synpunkter är viktiga att analysera."

Beslutsgång forts.

Ordföranden finner att det finns tre förslag till beslut: ett gemensamt förslag till beslut från (M) och (FP), ett eget förslag till beslut från (S) och ett eget förslag till beslut från (V).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslöt enligt gemensamt förslag till beslut från (M) och (FP).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) deltar inte i beslutet på grund av återremissyrkandet.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden bifaller i huvudsak förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen för beslut och som underlag till stadens budget arbete för år 2012.
2. Skolörten utgår ur ärendet som ett av de servicehus som utpekats som lämpliga för omvandling till trygghetsboende.
3. Äldrenämnden anför därutöver följande:
"I boendepplanen finns en översikt där staden är indelad i fyra regioner. I var och en av dessa regioner ska framöver finnas ett utbud av de olika boendeformerna trygghetsboende, servicehus och vård- och omsorgsboende. Det är viktigt att det finns en regional tillgång på de efterfrågade boendeformerna eftersom vi ser att de allra flesta väljer ett boende i sitt närområde.
En omvandling till trygghetsboende är något som inte bara sker för att fylla dagens behov. När vi tittar långsiktigt på utvecklingen i Stockholm ser vi efter

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

att äldre i behov av omsorg minskar fram till år 2020-2025 för att därefter åter öka när den stora generationen födda på 1940-talet börjar bli 80-85 år. Det är därför viktigt att vi redan nu börjar planera för att möta denna utveckling så att vi inte står med ett omodernt och feldimensionerat bestånd.

En grupp som vi särskilt måste värna om i den här omvandlingsprocessen är de som redan idag har stora omsorgsbehov i dag. I Stockholm ska alla äldre kunna få omsorg efter behov. En kartläggning gjord av stadsledningskontoret av dem som bor i servicehus i dag visar att trygghetsboende är lämpligt för en andel, därutöver finns en större grupp som har ett omsorgsbehov som bäst tillgodoses på servicehus och ytterligare en grupp som har fått en sämre hälsa sedan inflyttning och därför skulle behöva komma till ett vård- och omsorgsboende. De personer som vid en omvandling till trygghetsboende känner ett behov av fler insatser ska därför av stadsdelarna få hjälp att komma till ett servicehus eller ett vård- och omsorgsboende, beroende på hur omsorgsbehovet ser ut i varje enskilt fall.”

Reservation (S):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) med hänvisning till eget yrkande:

”Vi Socialdemokraterna yrkar att äldrenämnden beslutar

att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut

att genomföra en utvärdering av hittills omvandlade servicehus

att avvakta med omvandlingen till trygghetsboende av servicehusen

Trekanten, Traneberg, Axelsberg och Skolorten tills en utvärdering har gjorts

samt

att därutöver anföra:

Vi ställer oss positiva att staden vill organisera äldreomsorgen i mer flexibla fastigheter framöver. Det är förutsättning för att de demografiska förändringarna skall kunna tillgodoses i framtiden. Vi är också positiva till förslaget om att årligen få ta del av ett boendeplan.

Men när det gäller omvandlingen av servicehus till trygghetsboenden så finns det all anledning att gå mer försiktigt till väga. Vi vill att staden utvärderar de hittills gjorda omvandlingarna, hur har de fungerat, hur har kostnadsnivån blivit de boende, hur har gemensamhetslokalerna och aktiviteterna utformats? Vad tycker de brukare som har fått sittboende omvandlat?

Det är även viktigt att ta fram en ordentlig konsekvensanalys för de föreslagna förändringarna, både för stadsdelarna men även för brukarna.”

Reservation (V):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till eget yrkande:

”Vänsterpartiet yrkar att

1. Äldrenämnden bifaller endast delvis äldreförvaltningens förslag till boendeplanering för äldre i Stockholms stad.
2. Äldrenämnden avslår omstruktureringen av de tre servicehusen Trekanten,

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

- Axelsberg och Skolörten till trygghetsboenden.
3. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att uppdra åt äldrenämnden, stadsdelsnämnderna och Micasa Fastigheter att tillsammans arbeta fram en plan för vård- och omsorgsboenden inför den årliga boendeplaneringen.
  4. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att planera för den framtida korttidsvården inom respektive region.
  5. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att referensgruppen för boendeplanering byter namn till styrgruppen för boendeplanering för äldre.
  6. Äldrenämnden uppdrar till äldreförvaltningen att årligen, i samband med förvaltningens underlag för budget för de kommande tre åren (treåringen), ta fram förslag till boendeplanering för äldre.

Vänsterpartiet anser att servicehusen där så är möjligt bör finnas kvar, och kompletteras, inte ersättas, av trygghetsboenden. Under nuvarande majoriteter i riksdag och i Stockholms stad är förutsättningarna för trygghetsboenden som är tillgängliga för alla dock minimala. Det gör det än viktigare att bevara de biståndsbedömda servicehusen, samt se över biståndsbedömningen till dessa. Det sker för närvarande en glidning mot allt tyngre vårdbehov på såväl servicehusen som på vård- och omsorgsboenden. Möjligen kan man tänka sig en anpassning av delar av servicehusen mot mer vård- och omsorgsboende. Det finns stark evidens på att det bästa är att flytta så sällan som möjligt vid hög ålder. Detta bör tas i beaktande vid planering för vård- och omsorgsboende. Det finns därför stor anledning att se över hur servicehusen och vård- och omsorgsboenden kan utvecklas och kompletteras för att undvika flytt så lång som möjligt. Att lägenheter i servicehus står tomma idag är ett tecken på att de behöver utvecklas – inte avvecklas. Där kraven på ombyggnation är så stora att det kräver en evakuering – som i fallet Traneberg, kan det vara rimligt att överväga omstrukturering.

Trygghetsboende framhålls som ett sätt att kunna bo kvar hemma längre. Trygghetsboenden är dock inte biståndsbedömda, vilket innebär att de inte är en rättighet, och därmed inte heller en skyldighet för kommunen. Ingen kan överklaga att man inte får bo i ett trygghetsboende. Trygghetsboenden kan därmed kategoriseras som en tjänst på den öppna marknaden att konsumera för de som har råd. De trygghetsboenden som idag kommer till stånd har alltför dyra hyror och blir därför inte ett rimligt alternativ för majoriteten av pensionärer med genomsnittliga pensioner och utan privata förmögenheter eller närstående som rycker in och betalar. Det är naturligtvis inte med nödvändighet så. Med ett annorlunda konstruerat byggstöd än det vi har idag skulle betydligt billigare trygghetsboenden kunna komma till stånd och kunna vara ett möjligt alternativ för flertalet. Så länge det inte är fallet finns det all anledning att bevara de biståndsbedömda servicehusen.

Att korttidsboenden står tomma är också ett tecken på att de behöver utvecklas. Många skyr korttidsboendet därför att det framstår som (och ofta är) en förvaring. En planering för den framtida korttidsvården bör ta detta i beaktande. Såväl avlastning som mellanvård mellan det egna hemmet och en sjukhusvistelse måste innebära ett mervärde för brukaren.

Slutligen vill Vänsterpartiet framhålla att vid den belysning av kontraktskrivningsförfarandet m.m. som förvaltningen efterlyser även ha ett tydligt värdegrundsperspektiv. Många upplever kravet på snabb tömning av ett vård- och omsorgsboende vid flytt eller bortgång som ovärdigt. Lägenheterna i dessa boenden är egna

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

självständiga boenden. Varje person har en egen lägenhet med hyreskontrakt. Hyrorna görs upp i förhandling mellan fastighetsägare och hyresgästförening. Trots detta gäller inte hyreslagen. För inflyttning gäller tre dagar för beslut att acceptera lägenheten och en vecka för inflyttning. Vid dödsfall ska lägenheten tömmas på ungefär en vecka med allt vad detta innebär för anhöriga och efterlevande mitt i sorgens kaos. Vad ska sparas? Vad ska slängas? Det måste gå undan! Detta bör en belysning ta i beaktande.”

§ 10 Deltagande i nationella kvalitetsregister, Senior alert och Svenska Palliativ registret

Ärende

Föreligger ärende dnr 113-126/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
2. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta om att alla stadens vård- och omsorgsboenden, servicehus och dagverksamheter för äldre, oavsett regi, ska delta i nationella kvalitetsregister.

§ 11 Omvårdnadslyftet

Ansökan till Socialstyrelsen om stimulansbidrag på 11 431 400 kr

Ärende

Föreligger ärende dnr 402-315/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett särskilt uttalande med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V).

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) anmäler ett särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och ger äldreförvaltningen i uppdrag att hos Socialstyrelsen ansöka om

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

statsbidrag för omvårdnadslyftet.

2. Äldrenämnden uppdrar åt äldreförvaltningen att ta fram rutiner och rekommendationer för hur stimulansmedlen ska användas i stadsdelsförvaltningarna.

Särskilt uttalande från (MP) och (V):

”Omvårdnadslyftet är en viktig del för att säkra kvaliteten inom äldreomsorgen. En kontinuerlig kompetensutveckling av all personal är nödvändig för att säkra kvaliteten i äldreomsorgen. Utmaningen är att se till så att fler vill jobba där och skaffa sig den rätta utbildningen.

Grundproblemet är att äldreomsorgen idag inte är en attraktiv bransch att jobba i vilket gör att många som saknar yrkesutbildning anställs.

En rapport från Kommunal – *”Vem ska ta hand om mina föräldrar när de blir gamla”* – visar att intresset för att jobba inom omsorgsbranschen har minskat dramatiskt. Men det handlar också om lönen. Om arbetsmiljön och hälsan, dåliga arbetstider och tät helgtjänstgöring. De uppdelade arbetspassen är också ett stort problem: tre timmar på morgonen, ledig mitt på dagen och fem timmar på eftermiddagen - kvällen.

Ett annat stort problem som gör branschen oattraktiv är den höga andelen timavlönade, visstidsanställningar och det ofrivilliga deltidsarbetet inom äldreomsorgen.

Fram till år 2030 kommer behovet av anställda inom äldreomsorgen att öka med 150 000 personer. Detta enligt rapporten *”Välfärdstjänsternas framtida finansiering”* från Kommunal 2010. Detta som en följd av att det blir allt fler äldre i befolkningen.

En oroande utveckling är den stora minskningen av antalet ungdomar som söker omvårdnadsprogrammet. År 1980 sökte 18 281 ungdomar vårdlinjen. Läsåret 2009/2010 var antalet som sökte det som idag kallas omvårdnadsprogrammet bara drygt 3 000. Var tredje person som söker till gymnasiet skulle behöva söka omvårdnadsprogrammet för att klara av framtidens behov.

Men det går att ändra på den negativa trenden. Det behövs bättre villkor och anställningar i äldreomsorgen. Det ökar statusen, vilket i sin tur leder till att fler söker sig dit.

Satsningarna som genomförs med stimulansmedel ska inte ersätta redan pågående satsningar utan fungera som en förstärkning och ett komplement. Omvårdnadslyftet är ett steg i rätt riktning även om det behövs ytterligare resurser för att locka unga till äldreomsorgen.”

Särskilt uttalande från (S):

”Det är alltid bra att det finns en god kompetensutveckling inom äldreomsorgen. Men vi anser att det då måste finnas en plan för personalpolitik. Lön och ansvar måste följa med ökad kompetens.

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

Vi saknar också ett genomgripande plan för strukturerad kompetensutveckling och skulle gärna vilja se en behovsanalys och en anpassning av utbildningar till den analysen.”

§ 12 Klassificeringsstruktur för registrering av handlingar på äldreförvaltningen

Ärende

Föreligger ärende dnr 117-273/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och fastställer klassificeringsstruktur för äldrenämnden.

§ 13 Reviderad delegationsordning och delegationsförteckning för äldrenämnden

Ärende

Föreligger ärende dnr 103-50/2011

Yrkanden

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och fastställer reviderad delegationsordning och delegationsförteckning.
2. Äldrenämnden delegerar förtecknade ärenden och ärendegrupper till angiven befattningshavare enligt bilaga 2.
3. Äldrenämnden överlåter åt förvaltningschefen rätt att vidaredelegera förtecknade ärenden och ärendegrupper som anges i bilaga 2 till annan anställd.
4. Den nya delegationsordningen och delegationsförteckningen gäller från och med den 15 juni 2011 och ersätter den tidigare delegationsordningen och delegationsförteckningen från den 12 januari 2009 (dnr 103-4/2009).
5. Anmälan av delegationsbeslut ska ske till äldrenämnden tertialvis om inte annat anges i delegationsförteckningen.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Utdragsbestyrkande

§ 14 Anmälan av Patientnämndens årsrapport 2010

Ärende

Föreligger ärende dnr 103-50/2011

Yrkanden

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan av Patientnämndens årsrapport 2010 till handlingarna.

§ 15 Anmälan av projektplan – Insatser för ökad brandprevention inom äldreomsorgen

Ärende

Föreligger ärende dnr 118-316/2011

Yrkanden

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan av projektplan för insatser för ökad brandprevention inom äldreomsorgen till handlingarna.

Särskilt uttalande från (MP):

”Miljöpartiet ställer sig positivt till Projektplan för insatser för ökad brandprevention inom äldreomsorgen. Miljöpartiet anser att det bör tilläggas en uppföljningsplan.”

§ 16 Anmälan av den planerade uppföljningen av mat- och måltidssituation på demensboenden i staden

Ärende

Föreligger ärende dnr 401-317/2011

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

Yrkanden

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan av den planerade uppföljningen av mat- och måltidssituation på demensboenden i staden till handlingarna.

§ 17 Nya Lex Sarah-bestämmelser inom hela socialtjänsten från och med den 1 juli 2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 118-321/2011

Yrkanden

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden utser Stockholms Trygghetsjourns kvalitetssamordnare och Trygghetsjournens enhetschef till Lex Sarah-ansvariga för att ta emot rapporter enligt de nya Lex Sarah-bestämmelser som införts i socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) från 1 juli 2011.
2. Äldrenämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram preliminära rutiner för Lex Sarah inom nämndens ansvarsområde.

Särskilt uttalande från (MP):

”Vi Miljöpartiet anser det som positivt med att de nya bestämmelserna nu även omfattar Socialtjänstlagen (SOL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Den vård och omsorg som sker i brukarens eget hem är idag en sluten värld. Förslaget innebär en viss insyn. Detsamma gäller institutioner inom Statens institutionsstyrelses (SiS).

De chefer som ansvarar för att ta emot rapporter har ett stort och viktigt ansvar att kontinuerligt informera och utbilda personalen om Lex Sarah-lagstiftningen och rutiner kring denna.

Äldrenämndens protokoll nr 6 / 2011-06-14

För att Lex Sarah ska leva upp till sitt syfte är det nödvändigt att personalen känner trygghet i sin arbetssituation och med sina chefer så att de vågar anmäla missförhållanden. Det finns en viss återhållsamhet att anmäla då anställda ibland upplever sig betraktade som obekväma och illojala.

Sådana fall dyker då och då upp. Personalen måste ges rätt att ge synpunkter på vårdens kvalitet utan att riskera bestraffning. Det gäller för övrigt såväl offentlig verksamhet som privata entreprenörer.

Ett bra ledarskap som har förmåga att kommunicera och som kan skapa ett öppet och tillåtande klimat gentemot de anställda ger också förutsättningar för god kvalitet. Då vågar fler anmäla missförhållanden samtidigt som behovet av anmälningar minskar genom god arbetsmiljö, mindre stress och ett tillåtande klimat.”

§ 18 Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen, kvartal 1 år 2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 105-293/2011

Yrkanden

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden överlämnar äldreförvaltningens anmälan med sammanställning av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut för kvartal 1 år 2011 till kommunfullmäktige.

§ 19 Anmälan av månadsrapport för tiden till och med den 31 maj 2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 201-58/2011

Yrkanden

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan av månadsrapporten för tiden till och med den 31 maj 2011 till handlingarna.

§ 20 Anmälan av tjänstemannabeslut i delegation/resa i tjänsten

Ärende

Föreligger ärende dnr 113-313/2011

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan av delegationsbeslut till handlingarna.

§ 21 Anmälan av branschrådets protokoll från sammanträde 2011-05-13

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 22 Protokoll från äldrenämndens handikappråd 6/2011-06-07

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 23 Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd 6/2011-06-07

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 24 Anmälan av postlista för tiden 2011-05-05 – 2011-05-31

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 25 Förvaltningschefens information

Direktören Eva Frunk-Lind informerar om följande:

- Till höst kommer äldreförvaltningen att bereda en del ärenden till äldrenämnden, bl.a. rörande genomförande av förenklad biståndsbedömning och äldreboendeplanering, uppföljningsrapport angående hantering av ansökningar om medel till ökad bemanning för demensboenden.

§ 26 Övriga frågor

- Eva Frunk Lind besvarar frågor från ledamoten Torun Boucher (V) angående ärenden som behandlas i dag §§ 13-15 och 18.
- Vice ordföranden Christopher Ödmann (MP) tackar nämnden och förvaltningen för det fina samarbetet under vårterminen och tillönskar alla en trevlig sommar. Detta återgäldas av direktören Eva Frunk Lind.
- Första höstsammanträde äger rum den 20 september 2011.

§ 27 Förfrågningsunderlag för uppdragsupphandling av utbildning på högskolenivå

OBS! Sekretess gäller enligt 19:3 OSL

Ärende

Föreligger ärende dnr 402-394/2011

Yrkanden

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande med förfrågningsunderlag för upphandling av uppdragsutbildning på högskolenivå.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark
Nämndsekreterare